

Poikkeuksellinen säännöllinen työaika. Pelastuslaitos.**41/2021, annettu 24.1.2022**

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Huom. Annettu liitepäätöksenä. Liitteitä ei ole mukana tässä päätöksen lyhennelmässä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä: X:n pelastuslaitos -liikelaitos

Vireille: 23.11.2021

Oikaisuvaatimuksen
kohde: Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen
päätös LSAVI/12124/2021, joka on annettu 10.11.2021 (liite nro 1).

X:n pelastuslaitos -liikelaitoksen oikaisuvaatimus on työneuvoston päätöksen liitteenä (oikaisuvaatimus liite nro 2). Työsuojeluvaltuutettu A:n lausuma liitteenä (liite nro 3) ja luottamusmies B:n lausuma liitteenä (liite nro 4).

TYÖNEUVOSTON PÄÄTÖS

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Päätöksen perustelut

Lupaviranomisen voi liittää lupaan tarpeellisiksi katsomiaan ehtoja. Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva lupaehto 5 b on ollut säännönmukaisesti aluehallintoviraston viimeaikaisissa päätöksissä ja sitä on tässäkin tapauksessa perusteltu työsuojelullisin syin ottaen huomioon lupaehtojen kokonaisuus. Ylityötä ei voida aluehallintoviraston mukaan sijoittaa ilman määrällistä rajoitusta työvuoron jälkeiselle lepoajalle lukuun ottamatta tilanteita, joissa työ jatkuu ylityönä välittömästi työvuoron jälkeen (esim. kesken oleva tehtävä). Lepoajalle voidaan sijoittaa jo nyt luvan (ehto 7 b) mukaan koulutusta. Lisäksi lupaehto 7 a on otettava kokonaisuudessa huomioon. Poikkeusluvan ehdoilla voidaan siis rajoittaa ylityökertoja, eikä lupaehtoon 5 b poistamista voida perustella sillä, että sen myötä lupaehto olisi työaikalakia ankarampi.

Vaikka työajan järjestämiseen myönnettäisiin poikkeuslupa, on työnantajan aina varmistuttava siitä, että työaikalain 18 §:ssä säädetty absoluuttinen työajan enimmäismäärä ei ylity. Poikkeuslupa ei siis oikeuta miltään osin mainitun enimmäistyöajan ylittämiseen. Kun työnantajan tulee aina – ja siis mahdollisesta poikkeusluvasta huolimatta – varmistua siitä, että työajan enimmäismäärä ei ylity, ei luvassa ole mahdollista määrätä ylityön enimmäistuntimäärästä. Työneuvosto pitää ylityökertojen määrän rajoittamista tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon kaikkien lupaehtojen muodostaman kokonaisuuden ja työntekijän työaika-suojelun tarpeen.

Työnantaja tuo oikaisuvaatimuksessaan esille sen, että kunnallisen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksessa on sovittu työajan enimmäismäärän tasoittumisjaksoksi kuusi kuukautta, ja että muun muassa tämän johdosta lupaehto 5 b on ongelmallinen. Työaikalain 39 §:n 1 momentissa tarkoitettuja poikkeuslupia myöntävän viranomaisen harkintavaltaa ei ole rajattu työ- tai virkaehtosopimuksen sisällön mukaiseksi, vaan lupaviranomaisen tulee arvioida luvan myöntämistä mainitussa lainkohdassa säädettyjen kriteerien perusteella. Käytännössä myönnetty lupa voi jäädä merkityksettömäksi, jos siinä on sovellettavaksi tulevasta työ- tai

virkaehtosopimuksesta poikkeavia määräyksiä eikä sopimuksessa ole määrätty poikkeusluvan ensisijaisuudesta (TT 2021:90 ja TT 2021:91).

Edellä esitetyillä perusteluilla työneuvosto harkitsee oikeaksi hylätä työnantajan vaatimuksen kumota lupaehto 5 b.

Työneuvosto hylkää myös vaatimuksen 24 tunnin pituisen työvuoron jälkeisen suoja-ajan asettamisesta, jonka aikana työvuoroon liittymätöntä ylityötä ei voisi tehdä. Suoja-aika ei täytä aluehallintoviraston päätöksen perusteena olevaa vaatimusta kuormittumisen ehkäisystä. Lisäksi on otettava huomioon se, että lupaehdot muodostavat kokonaisuuden ja vastaavia lupaehtoja on noudatettu myös muiden pelastustoimen luissa. Työneuvosto ei katso tarkoituksenmukaiseksi tehdä tältä osin yksilöllisiä poikkeuksia.

Sovelletut lainkohdat

Hallintolain (434/2003) 6 §, 45 § ja 49 g (581/2010).

Työaikalain (872/2019) 5 ja 25 § sekä 39 §:n 1 momentin 1 kohta.

Päätös on yksimielinen ja perustuu puheenjohtaja Ahtelan sekä jäsenten Hjelt, Ilveskivi, Rautio ja Salonen mielipiteeseen.